

BruutTAAL, **eerste online-methode Nederlands**

www.bruuttaal.nl

BruutTAAL is een nieuwe onderbouwmethode Nederlands (voor de laagste jaren van het secundair onderwijs, nvdr) die vanaf augustus 2007 gebruikt kan worden. Een bijzonderheid van deze methode is dat er geen leerlingenboek bij hoort. Er is een website, lerarenmateriaal en een klassenmap. Die laatste wordt gebruikt als de computer niet geraadpleegd/gebruikt kan worden. Waar *bruutTAAL* zich echt mee wil onderscheiden is nu eindelijk eens werk maken van de onderwijsvernieuwing in het vak Nederlands. De methode wil dat bereiken door complexe en betekenisvolle opdrachten te geven; elke leerling kan ze op zijn eigen niveau afronden.

Taalbeheersing is de centrale vaardigheid, maar ook fictie krijgt een prominente plaats. Leerlingen aan succeservaringen helpen is de uitdaging. Iedereen moet de gelegenheid gehad hebben om eens lekker te lezen en al lezend zijn leefwereld uit te breiden. Taalbeschouwing probeert de verwondering voor taalverschijnselen te bevorderen. Het onderdeel grammatica heeft als eigen invalshoek dat er vaak verwijzingen naar de moderne vreemde talen zijn opgenomen. De didactiek van de werkwoordspelling is heel vernieuwend en dwingt leerlingen om denkstappen te maken die nodig zijn om die werkwoorden goed te schrijven.

Dat het een internetmethode is, betekent niet dat leerlingen alleen maar computeren.

Het is zelfs zo dat het grootste deel van de werktijd van de leerlingen zit in het lerarenmateriaal. Wel levert de tekstverwerker mogelijkheden op die *bruutTAAL* ook echt aanleert en laat gebruiken. Daarnaast bevatten veel opdrachten links, waarnaar meteen doorgeklikt kan worden. Ook zijn er links vanuit de (gesloten) spel- en grammatica oefeningen naar de uitleg op de site.

Geen leerlingenboek dat alleen maar ingevuld moet worden, de bal ligt bij de leerling. Hij moet zijn taal gebruiken. En vanuit zijn vaardigheid helpt de leraar hem om dat op een zo hoog mogelijk niveau te doen. Om de begeleiding van de leerlingen helder te houden heeft de methode ook ontwikkellijnen geformuleerd, die voor gebruikers beschikbaar zijn.

Michel Pijpers
info@bruuttaal.nl

Als smaakmaker zijn door de VONK-redactie – met toestemming van de webmaster – twee lesideeën van de website geplukt, één voor taalbeschouwing en één voor fictie.

TAAL

EMOTIE VERKOPEN

Als je een auto gaat kopen, kun je kiezen uit honderden merken en modellen. Fabrikanten houden met van alles en nog wat rekening om een auto te ontwerpen die aanslaat bij een grote groep mensen. Kijk eerst naar wat inleidende filmpjes.

Een niet te onderschatten factor in het succes van de auto is de naam. De naam van een merk of van een type is niet toevallig gekozen.

KEUZEOPDRACHT

- (1) Verzamel zoveel mogelijk autonamen en probeer te achterhalen wat ze betekenen of waar ze vandaan komen. Dat is niet altijd even makkelijk, want je zult vaak in vreemde talen moeten gaan rommelen.
Probeer de autonamen te categoriseren en een antwoord te vinden op: Wat wil een fabrikant met de naam van zijn types proberen te bereiken?
- (2) Heb je niet zoveel met auto's, dan mag je dezelfde opdracht maken met als onderwerp: namen van parfums. Als ze érgens proberen om emotie te verkopen dan is het wel daarmee. Bekijk eerst het inleidende parfumfilmpje.

SLOTOPDRACHT

Maak een *moodboard* bij een zelfverzonnen productnaam. Dat mag een autotype zijn, een parfum, maar als je zelf een mooie naam voor een ander 'emotieproduct' kunt bedenken, dan moet je dat vooral doen.

Een moodboard is een collage waarin je de sfeer probeert op te roepen die jij wilt plakken op het product, met als doel dat product extra aantrekkelijk te maken. In je moodboard verwerk je: de naam van het product in een passende letter, kleuren, droombeelden over woonomgeving, vrije tijd en carrière van mensen die dat product moeten gaan gebruiken.

Met een *moodboard* ga je (in de rol van reclamemaker) naar de klant (de fabrikant van het product) en die bepaalt dan of hij jouw ideeën over de manier waarop jij denkt het product populair te maken, wel ziet zitten. Dus als het enigszins mogelijk is, verwerk je ook nog wat eigen ideeën.

TELGEDICHTEN

Het elfje

Het elfje heeft zijn naam te danken aan het aantal woorden: elf. De eerste regel heeft er 1, de tweede 2, de derde 3, de vierde 4 en de laatste weer 1.

Een
mooi vers
mag stokoud zijn
goede woorden bederven niet
snel

De haiku

Bij de haiku tellen we de lettergrepen. Die verdeel je als volgt over de drie regels: 5-7-5. De haiku komt oorspronkelijk uit China en heeft vaak de natuur als onderwerp.

Het lammetje wil
maar niet uit moeder tevoor-
schijn komen, het schaap

Je ziet dat de lettergrepen hierboven wel kloppen, maar dat met name regel 2 en 3 geknutseld zijn. In de westerse haiku is het dan ook gebruikelijk om voor de inhoud en niet voor de vorm te kiezen, ook probeer je geen leestekens te gebruiken. Beter zou zijn:

Het lammetje wil
maar niet uit haar moeder
komen het schaap

De 160

De 160 is een nieuwe dichtvorm, gebaseerd op het sms'je. Elk gedicht bestaat precies uit 160 tekens, inclusief spaties – het maximaal aantal tekens van een sms'je. De 160 mengt de snelle sms met poëzie. Heel verschillend. Maar poëzie en sms hebben ook overeenkomsten: de taal is beknopt en ze gaan allebei voor tachtig procent over de liefde. De 160 werd voorjaar 2005 uitgevonden door Sofie Cerutti, die de eerste serie schreef: *160 tekens (inclusief wit)*.

Op de site <www.precies160.nl> vind je voorbeelden en dit:

“De 160 ontstond uit verveling: tijdens het wachten op een terras op een afspraak die te laat is. Uit onrust: een belangrijk bericht verwachten en dan de telefoon geen seconde los kunnen laten. Uit ergernis: als dat laatste en belangrijke woord niet meer in dat ene sms’je past waardoor er dus twee berichten gestuurd moeten worden. Uit een esthetisch genoegen: een berichtje exact te laten passen, in kloppende, rake volzinnen. Of uit onvermogen: omdat een sms’je, evenals een gedicht, een uiting van onvermogen is – zoveel communicatiemiddelen, en toch zo moeilijk elkaar te bereiken.”

Precies zeggen wat je wilt, in precies 160 tekens, zo eenvoudig en ingewikkeld is het.

OPDRACHT

Probeer alle drie de vormen eens uit en werk één gedicht uit op een A4'tje met je tekstverwerker. Je mag géén plaatjes gebruiken, alleen variëren met de functies die je vindt onder Opmaak.